

**ΤΜΗΜΑ Α΄ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΜΟΝΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Πληροφορίες: Σοφία Χωλίδη, Παναγιώτης Πήλιουρας

Τηλ.: 2131335 170, 301

scholidi@iep.edu.gr, ppiliouras@iep.edu.gr

Θέμα: Απάντηση στην Ερώτηση με αρ. πρωτ. 3127/09-02-2024, από την κ. Ουρανία (Ράνια) Θρασκιά, Βουλευτού του Κόμματος «ΣΥΡΙΖΑ-ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ», που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων προς τον κ. Υπουργό Ανάπτυξης με θέμα «Υψηλό το κόστος των προϊόντων εμμήνου ρύσεως - Επιδείνωση της οικονομικής, ψυχοσωματικής και κοινωνικής ευπάθειας των γυναικών και των νέων κοριτσιών»

Σχετ.: Το από 26-02-2024 ηλεκτρονικό σας μήνυμα (ΑΠ ΙΕΠ: 1945/26-02-2024)

Βάσει εισήγησης του κ. Χριστοδούλου Νικολάου, Συμβούλου Β΄ του ΙΕΠ

Ι. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΩΤΗΣΗΣ

Με το ως άνω σχετικό έγγραφο διαβιβάστηκε στο ΙΕΠ η με αρ. πρωτ. 3127/09-02-2024, Ερώτηση της κ. Θρασκιά Ουρανίας, Βουλευτή του κόμματος, ΣΥΡΙΖΑ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ η οποία κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων προς τον Υπουργό Ανάπτυξης με θέμα «Υψηλό το κόστος των προϊόντων εμμήνου ρύσεως - Επιδείνωση της οικονομικής, ψυχοσωματικής και κοινωνικής ευπάθειας των γυναικών και των νέων κοριτσιών».

Στο ως άνω έγγραφο η κ. Θρασκιά Ουρανία αναφέρεται σε σημαντικά θέματα που θεωρεί ότι χρήζουν άμεσης ρύθμισης σχετικά με τη διερεύνηση και αντιμετώπιση των προβλημάτων φοίτησης των μαθητριών που σχετίζονται με την έμμηνο ρύση. Η κ. Θρασκιά Ουρανία αναφέρεται σε έρευνες στη χώρα σύμφωνα με τις οποίες τουλάχιστον 10.000 κορίτσια απουσιάζουν από το σχολείο (τόσο στην Πρωτοβάθμια, όσο και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση) αρκετές μέρες κάθε μήνα, καθώς δεν μπορούν να αγοράσουν ούτε τα αναγκαία σε μηνιαία είδη πρώτης ανάγκης κι υγιεινής για την αντιμετώπιση της σημειούμενης στατιστικά πλέον εκτεταμένης περιόδου εμμήνου ρύσεως τους, ενώ το 20% των οικογενειών δηλώνει ότι αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία λόγω του υψηλού κόστους τους. Εξαιτίας αυτής της κατάστασης είναι ιδιαίτερα αρνητική η ψυχοσυναισθηματική τους ανάπτυξη καθώς κι η ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο και επιπλέον δύνανται να αποτελέσουν θύματα εκφοβισμού (bullying) στο ενδοσχολικό περιβάλλον λόγω της έλλειψης ενσυναίσθησης σε αυτά τα ζητήματα.

Απευθυνόμενη στον κ. Υπουργό Ανάπτυξης η κ. Θρασκιά Ουρανία διατυπώνει τα κάτωθι ερωτήματα:

1. Σε ποιες άμεσες ενέργειες προτίθεται να προβεί για την αντιμετώπιση του μείζονος αυτού θέματος που αφορά στο γυναικείο φύλο, ιδίως δε στα κορίτσια νεαρής ηλικίας;
2. Σε ποιες ενδεδειγμένες ενέργειες και σε συνεργασία με τους συναρμόδιους Υπουργούς (όπως δωρεάν παροχή ειδών πρώτης ανάγκης κι υγιεινής, κ.ά.) προτίθεται να προβεί για τη στήριξη του γυναικείου φύλου, την υποστήριξη των πιο ευάλωτων κοινωνικά ατόμων, αλλά και την αποστιγματοποίηση της εμμήνου ρύσεως;

II. ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1. Αναφορικά με το πρώτο ερώτημα έχουμε να παρατηρήσουμε ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του ΙΕΠ.
2. Κατά λόγο αρμοδιοτήτων του ΙΕΠ, αναφορικά με το δεύτερο ερώτημα και όσον αφορά στη στήριξη του γυναικείου φύλου (μαθήτριες) στον χώρο της εκπαίδευσης και την αποστιγματοποίηση της εμμηνου ρύσεως ενημερώνουμε για τα εξής:

α. Ειδικότερα, ως προς τα περιλαμβανόμενα στην ανωτέρω αναφορά, όσον αφορά στο πλαίσιο του σεβασμού των φύλων, των χαρακτηριστικών τους, της αναπαραγωγής του ανθρώπου και της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Όσον αφορά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, στο Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση, στο Θεματικό Πεδίο «Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία» και συγκεκριμένα στη θεματική ενότητα «Προσωπική και Κοινωνικο-συναισθηματική Ανάπτυξη» τίθενται ως προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, μεταξύ άλλων, να αναπτύξουν οι μαθητές/-τριες θετική αυτοεικόνα, να αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως μία ξεχωριστή οντότητα, να αναγνωρίζουν βασικές αρχές της προσωπικής αυτονομίας σε θέματα φροντίδας του εαυτού, να περιγράφουν τα ατομικά τους χαρακτηριστικά και να αναπτύξουν ενσυναίσθηση. Στο πλαίσιο αυτό μαθαίνουν να εντοπίζουν τις διαφορές κι ομοιότητες μεταξύ των φύλων, να αναγνωρίζουν τις φάσεις ανάπτυξης του σώματος, να εκφράζουν προσωπικές ιδέες και ερωτήματα σχετικά με τη σεξουαλικότητα, να έχουν θετική αλληλεπίδραση στις διαπροσωπικές τους σχέσεις κ.ά. Σε ό,τι αφορά στα Προγράμματα Σπουδών του Δημοτικού Σχολείου, αναφορές σχετικά με τη γνωριμία με το σώμα, τους ρόλους και την ισότητα των φύλων εντοπίζονται στη Μελέτη Περιβάλλοντος που διδάσκεται στην Α' έως και Δ' τάξη, στα «Φυσικά» της ΣΤ' τάξης και συγκεκριμένα στο Κεφάλαιο 13: «Αναπαραγωγικό Σύστημα», όπου γίνεται εκτενής αναφορά στο αναπαραγωγικό σύστημα των δύο βιολογικών φύλων και εξηγούνται σχετικοί όροι, όπως: DNA, γονιμοποίηση, εξωσωματική γονιμοποίηση, καθώς και η διαδικασία της ανάπτυξης του ανθρώπου από την εμβρυική ηλικία.

Αναφορικά με τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, αναφορές σε θέματα αναπαραγωγής του ανθρώπου όπως το αναπαραγωγικό σύστημα των βιολογικών φύλων, η ανάπτυξη των αναπαραγωγικών οργάνων, ο έμμηνος κύκλος, η γονιμοποίηση-δημιουργία και ανάπτυξη του εμβρύου, η κύηση, ο τοκετός, η γέννηση και ο θηλασμός, η εφηβεία και τα στερεότυπα του φύλου, η ψυχολογία του/της εφήβου και η καλή λειτουργία του αναπαραγωγικού συστήματος εντοπίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών της Βιολογίας της Β' τάξης Γυμνασίου και της Α' τάξης Λυκείου.

- β. Πέραν των αναφορών σε διδακτικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, η γνωριμία και εξοικείωση των μαθητών/τριών με έννοιες που σχετίζονται με την αναπαραγωγή του ανθρώπου, τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, τις σχέσεις μεταξύ των φύλων, του σεβασμού του διαφορετικού φύλου, των έμφυλων διακρίσεων κ.ά. πραγματοποιείται και μέσω των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων που αποτελούν διδακτική ενότητα εντός του υποχρεωτικού ωρολογίου προγράμματος του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού σχολείου και του Γυμνασίου. Στην ιστοθέση του ΙΕΠ: <http://iep.edu.gr/el/psifiako-apothesis/skill-labs> διατίθενται προτάσεις σχετικού υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού

στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, στη Θεματική Ενότητα «Ζω Καλύτερα-Ευ Ζην» και συγκεκριμένα στις υποθεματικές ενότητες: «Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία – Πρόληψη» και «Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση» και στη Θεματική Ενότητα «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ-Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη και συγκεκριμένα στην υποθετική «Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα». Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής:

- Σχολική Ασφάλεια και Υγιεινή που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες Νηπιαγωγείου, Α΄ - ΣΤ΄ Δημοτικού, Α΄ - Γ΄ Γυμνασίου.
- Εγώ και το σώμα μου: Ατομική υγιεινή για μικρά παιδιά που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες Α΄ - Δ΄ Δημοτικού.
- Υγιεινή Εμμήνου Ρύσεως που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες Ε΄ - ΣΤ΄ Δημοτικού.
- Διαμορφώνοντας Υγιείς Σχέσεις Ανάμεσα Στα Φύλα, που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες ΣΤ΄ Δημοτικού, Α΄ - Γ΄ Γυμνασίου.
- Το Σώμα μου Είναι Δικό μου! Το Αγαπώ και το Σέβομαι! που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες Γ΄ & ΣΤ΄ Δημοτικού.
- «Εγώ και οι συμμαθητές/-τριες μου» που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες Α΄ τάξης Δημοτικού.
- «Ενδυνάμωση. Συνεργασία. Αποδοχή. Προλαβαίνουμε τη Βία πριν εμφανιστεί» που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες Νηπιαγωγείου και Α΄ τάξης Δημοτικού.
- «Έμφυλες Διακρίσεις και βία στα Μ.Μ.Ε. και στην Τέχνη» που απευθύνεται σε μαθητές/-τριες Α΄ - Γ΄ τάξης Γυμνασίου.

γ. Οι παραπάνω θεματικές προσφέρονται και μέσω των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων εντός και εκτός του ωρολογίου προγράμματος αντίστοιχα για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Κάθε σχολικό έτος το ΙΕΠ εγκρίνει, βάσει συγκεκριμένων παιδαγωγικών και επιστημονικών κριτηρίων («Οδηγός για την Έγκριση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Δράσεων, Εκπαιδευτικού Υλικού για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων και Ερευνών» <http://www.iep.edu.gr/el/ereunes-programmata>), εκπαιδευτικά προγράμματα καθώς και το συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό τους που αφορούν σε ζητήματα που άπτονται της Αγωγής Υγείας και συγκεκριμένα σε θέματα φύλου, αναπαραγωγής του ανθρώπου, σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, σχέσεων των φύλων, σωματικής και ψυχικής υγείας, διαφυλικής και έμφυλης βίας κ.ά. Τα εν λόγω προγράμματα υποβάλλονται από φορείς όπως Πανεπιστήμια, εκπαιδευτικά ιδρύματα, Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, ομάδες εκπαιδευτικών, ΜΚΟ, ιδιωτικούς φορείς και οργανώσεις και απευθύνονται στο σύνολο του μαθητικού πληθυσμού της χώρας. Τα εγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι αναρτημένα και στη διάθεση των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στη Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. (<https://edu-gate.minedu.gov.gr/index.php/2022-10-10-14-07-44/2022-2026>). Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- Σωματική υγεία
- Διαφυλικές σχέσεις – έμφυλη βία
- Σεξουαλική αγωγή
- Ψυχική υγεία – συναισθηματική αγωγή – διαπροσωπικές σχέσεις
- Αγωγή υγείας στο αειφόρο σχολείο – αγωγή υγείας και οι 17 Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης (ειδικά για τον 5ο στόχο: Ισότητα των Φύλων)

- Πρόληψη κι αντιμετώπιση της βίας και του σχολικού εκφοβισμού

Σημειώνεται ότι στις παραπάνω δράσεις τους οι σχολικές ομάδες υποστηρίζονται από τους/τις Υπεύθυνους/-ες Σχολικών Δραστηριοτήτων και τους/τις Υπεύθυνους/-ες Αγωγής Υγείας όπου υπάρχουν.

- δ. Τέλος, στο πλαίσιο του νόμου 5029/23 «Ζούμε Αρμονικά Μαζί – Σπάμε τη Σιωπή» προβλέπονται Δράσεις και Προγράμματα για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Ενδοσχολικής Βίας και του Εκφοβισμού, καθώς και η Ανάπτυξη και Λειτουργία Ψηφιακής Πλατφόρμας, όπου θα μπορούν να υποβληθούν αναφορές περιστατικών ενδοσχολικής βίας και εκφοβισμού, ώστε να τύχουν διαχείρισης και αντιμετώπισης από τους/τις υπεύθυνους/-ες αποδέκτες εκπαιδευτικούς σε κάθε σχολική μονάδα και την αντίστοιχη ομάδα υποστήριξης. Στις σχετικές δράσεις και προγράμματα προβλέπεται και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα διαχείρισης περιστατικών ενδοσχολικής βίας και εκφοβισμού, καθώς και σε θέματα προαγωγής θετικού σχολικού κλίματος και προώθησης του δημοκρατικού σχολείου.

Χωλίδη Σοφία

Σύμβουλος Β' Ι.Ε.Π.

**Συντονίστρια της Επιστημονικής
Μονάδας Εκπαιδευτικής Καινοτομίας**

Πήλιουρας Παναγιώτης

Σύμβουλος Α' Ι.Ε.Π.

**Προϊστάμενος του Τμήματος Α'
Εκπαιδευτικής Καινοτομίας και Ενταξιακής
Εκπαίδευσης**